

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายวิรุพห์ แสงเทียน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๗/๒๕๖๓

เรื่องพิจารณาที่ ต. ๒๒/๒๕๖๒

วันที่ ๒๗ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ระหว่าง { นายวิทเทอวิน จิบเบอ ยูลิซซีส ไมเคิล หรือ ผู้ร้อง
จิบเบอ ยูลิซซีส ไมเคิล วิทเทอวิน
- ผู้ถูกร้อง

ประเด็นวินิจฉัย

การเนรเทศบุคคลสัญชาติไทยออกนอกราชอาณาจักร หรือห้ามมิให้ผู้มีสัญชาติไทยเข้ามา
ในราชอาณาจักร จะกระทำได้หรือไม่

ความเห็น

คำว่า “เนรเทศ” ตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ หมายถึง บังคับ
ให้ออกไปเสียจากประเทศหรือถิ่นที่อยู่ของตน ขับคนต่างด้าวให้ออกไปนอกราชอาณาจักร หรือ
การออกจากประเทศหรือถิ่นที่อยู่เดิมด้วยความสมัครใจ เช่น เนรเทศตัวเอง ดังนั้น การเนรเทศ
จึงสามารถเกิดขึ้นจากการบังคับให้ปฏิบัติตาม หรือการปฏิบัติด้วยความสมัครใจ

พระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ กำหนดให้บุคคลผู้ซึ่งเกิด ไม่ว่าจะเกิดในราชอาณาจักรไทย
หรือนอกราชอาณาจักรไทยโดยบิดาหรือมารดาเป็นผู้มีสัญชาติไทย ย่อมได้สัญชาติไทยโดยการเกิด
อันเป็นการได้รับสัญชาติโดยหลักสายโลหิต ส่วนบุคคลผู้ซึ่งเกิดในราชอาณาจักรไทยโดยบิดาและมารดาเป็น
คนต่างด้าว ย่อมได้สัญชาติไทยโดยการเกิด อันเป็นการได้รับสัญชาติโดยหลักดินแดน เว้นแต่
ในขณะที่เกิดบิดาตามกฎหมายหรือบิดาซึ่งไม่ได้มีการสมรสกับมารดา หรือมารดาของผู้นั้นเป็นผู้ที่ได้รับการ
ผ่อนผันให้พักอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรไทยเป็นกรณีพิเศษเฉพาะราย ผู้ที่ได้รับอนุญาตให้เข้าอยู่
ในราชอาณาจักรไทยเพียงชั่วคราว หรือผู้ที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรไทยโดยไม่ได้รับอนุญาต
ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง ย่อมไม่ได้สัญชาติไทย หรือในกรณีบุคคลผู้ซึ่งเกิดในราชอาณาจักรไทยโดย
บิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าว ถ้าในขณะที่เกิดบิดาหรือมารดาเป็น (๑) หัวหน้าคณะผู้แทนทางทูตหรือ

เจ้าหน้าที่ในคณะผู้แทนทางทูต (๒) หัวหน้าคณะผู้แทนทางกงสุลหรือเจ้าหน้าที่ในคณะผู้แทนทางกงสุล (๓) พนักงานหรือผู้เชี่ยวชาญขององค์การระหว่างประเทศ (๔) คนในครอบครัวซึ่งเป็นญาติอยู่ในความอุปการะหรือคนใช้ ซึ่งเดินทางจากต่างประเทศมาอยู่กับบุคคลใน (๑) (๒) หรือ (๓) ย่อมไม่ได้สัญชาติไทยเช่นกัน อนึ่ง การได้สัญชาติไทยอาจได้รับภายหลังการเกิด เช่น โดยการสมรส โดยการขอแปลงสัญชาติ โดยคำสั่งรัฐมนตรี หรือโดยผลของกฎหมาย

ประเทศไทยเป็นราชอาณาจักร มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ หรือการกระทำใด ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ บทบัญญัติหรือการกระทำนั้นเป็นอันใช้บังคับไม่ได้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ หมวด ๓ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย มาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า การเนรเทศบุคคลสัญชาติไทยออกนอกราชอาณาจักร หรือห้ามมิให้ผู้มีสัญชาติไทยเข้ามาในราชอาณาจักร จะกระทำมิได้ อันเป็นบทบัญญัติที่คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลผู้มีสัญชาติไทย ไม่ให้ถูกเนรเทศออกนอกราชอาณาจักรไทย หรือไม่ให้ถูกห้ามเข้ามาในราชอาณาจักรไทย เป็นสิทธิเด็ดขาดไม่มีข้อยกเว้น ซึ่งสอดคล้องกับปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights) ที่กำหนดรับรองให้ทุกคนมีสิทธิที่จะออกนอกประเทศใด รวมทั้งประเทศของตนเองและสิทธิที่จะกลับสู่ประเทศตน และสอดคล้องกับกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights) หรือ ICCPR ที่ประเทศไทยเป็นภาคี รับรองให้บุคคลทุกคนย่อมมีเสรีที่จะออกจากประเทศใด ๆ รวมทั้งประเทศของตนเองได้ และบุคคลจะถูกกีดกันสิทธิในการเดินทางเข้าประเทศของตนโดยอำเภอใจมิได้

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงเห็นว่า การเนรเทศบุคคลสัญชาติไทยออกนอกราชอาณาจักร หรือห้ามมิให้ผู้มีสัญชาติไทยเข้าในราชอาณาจักร จะกระทำมิได้ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง

9/๗ 11/14-๔

(นายวิรุฬห์ แสงเทียน)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ